

תקנות החומרים המסוכנים (יישום פרוטוקול מונטריאול בענין חומרים הפוגעים בשכבת האוזון), התשס"ד-2004

בתוקף סמכויותי לפי סעיפים 10, 12 ו-17 לחוק החומרים המסוכנים, התשנ"ג-1993¹ (להלן – החוק), בהתייעצות עם שר הבריאות, עם שר החקלאות ופיתוח הכפר ועם שר התעשייה המסחר והתעסוקה לפי סעיף 13 לחוק, ובאישור ועדת הפנים ואיכות הסביבה של הכנסת לפי סעיף 21א(א) לחוק-יסוד: הכנסת², וסעיף 2(ב) לחוק העונשין, התשל"ז-1977³, אני מתקינה תקנות אלה:

1. מטרת תקנות אלה ליישם את הוראות פרוטוקול מונטריאול שישראל צד לו, על ידי הגבלות הייצור, הצריכה, הייבוא והייצוא של חומרים מפוקחים בשל הפגיעה שהם גורמים או עלולים לגרום לשכבת האוזון הסטרטוספרית, ועל ידי הפיקוח והבקרה עליהם.
2. (א) בתקנות אלה –
"חומר מפוקח" – חומר כמפורט בתוספת הראשונה, בין בצורתו הפשוטה ובין כשהוא מעורב עם חומרים אחרים, למעט חומר כאמור המצוי במוצר מוגמר;
"חומר מפוקח ממוחזר" – חומר מפוקח שנאסף מצידוד, מכונות, מערכות, כלי אחסון וכרומה ושטופל באמצעות סינון, ייבוש, זיקוק, טיפול כימי וכיוצא בזה;
"יבואן" – יבואן של חומר מפוקח המפורט בחלק ב' בתוספת הראשונה;
"יצרן" – יצרן של חומר מפוקח המפורט בחלק ב' בתוספת הראשונה;
"כמות יבוא" – סך כל כמות היבוא בשנה של חומר מפוקח שאינו ממוחזר, שלא לשימוש פטור;

¹ ס"ח התשנ"ג, עמ' 28.

² ס"ח התשי"ח, עמ' 69; התשכ"א, עמ' 166.

³ ס"ח התשל"ז, עמ' 226; התשנ"ד, עמ' 348.

"כמות ייצור" – סך כל כמות הייצור בשנה של חומר מפוקח שאינו ממוחזר, שלא נועד לשימוש פטור;

"כמות יצוא" – סך כל כמות היצוא בשנה מתוך כמות הייצור של חומר מפוקח שאינו ממוחזר, שלא נועד לשימוש פטור;

"כמות צריכה" – ההפרש שבין סכום כמות הייצור וכמות היבוא לבין כמות היצוא;
"ממונה" – כהגדרתו בחוק;

"פרוטוקול מונטריאול" או "הפרוטוקול" – פרוטוקול מונטריאול בדבר חומרים המדלדלים את שכבת האוזון מ-1987⁴ שאומץ במסגרת האמנה הבין-לאומית להגנה על שכבת האוזון מ-1985 (אמנת וינה);

"רישיון יבוא" – כמשמעותו בצו מתן רישיונות יבוא, 1939⁵;

"רישיון ייצוא" – כמשמעותו בצו רישיונות יצוא, 1940⁶;

"שימוש פטור" – כמשמעותו בתקנה 6.

(ב) לכל מונח אחר בתקנות אלה תהיה המשמעות שיש לו בפרוטוקול מונטריאול כנוסחו במועד תחילתן של תקנות אלה וכן המשמעות שיש לו בהחלטות שהתקבלו על פיו במפגשי הצדדים של הפרוטוקול שהתקיימו עד המועד האמור והמתפרסמות באתר האינטרנט של המשרד לאיכות הסביבה (להלן – אתר האינטרנט) ושעותקים מהן מונחים לעיון הציבור בלשכה הראשית של המשרד האמור בירושלים.

3. (א) לא ייצר אדם, לא ייבא ולא ייצא, בין בעצמו ובין באמצעות אחר, חומר מפוקח מהחומרים המפורטים בחלק א' בתוספת הראשונה אלא אם כן הוא מיוצר, מיובא או מיוצא בעבור שימוש פטור, ולענין ייבוא או ייצוא – ברישיון יבוא או רישיון ייצוא, לפי הענין.

הגבלת ייצור, ייבוא, ייצוא וצריכה של חומר מפוקח

(ב) בלי לגרוע מכלליות האמור בתקנת משנה (א), לא ייצא אדם חומר מפוקח מהחומרים המפורטים בחלק א' בתוספת הראשונה למדינה שאינה צד לפרוטוקול.

(ג) לא ייבא אדם ולא ייצא, בין בעצמו ובין באמצעות אחר, חומר מפוקח מהחומרים המפורטים בקבוצה 7 ובקבוצה 8 בחלק ב' בתוספת הראשונה, אלא ברישיון ייבוא או ברישיון ייצוא, לפי הענין.

(ד) כמות הצריכה של חומר מפוקח המפורט בקבוצה 7 בחלק ב' בתוספת הראשונה במשך שנה, לא תעלה על הרמה המותרת כמפורט בטור ג' של חלק א' לתוספת השלישית, ותופחת לאפס לפי לוח הזמנים המפורט בטור א' בחלק א' לתוספת השלישית.

4. (א) רשות מוסמכת כהגדרתה בפקודת היבוא והיצוא [נוסח חדש], התשל"ט-1979⁷, תקבע את חלוקת הכמות המותרת למכירה של חומר מפוקח בין יצרנים ויבואנים, לפי הכמות המרבית לצריכה כמפורט בחלקים א' וב' לתוספת השלישית.

חלוקת כמות המותרת למכירה של חומר מפוקח

(ב) הכמות המותרת לשימוש פטור כאמור בתקנה 6 לא תיכלל בקביעת הכמות המותרת למכירה של חומר מפוקח.

(ג) חלוקת הכמויות למכירה כאמור בתקנת משנה (א) תיעשה אחת לשנה, לא יאוחר מ-1 ביולי לגבי השנה הבאה אחריה.

⁴ כתבי אמנה 1074, כרך 34.

⁵ ע"ר 1939, תוס' 2, עמ' 1201.

⁶ ע"ר 1940, תוס' 2, עמ' 159.

⁷ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 32, עמ' 625.

5. (א) לא ייצר אדם, בין בעצמו ובין באמצעות אחר, מתיל ברומיד המפורט כחומר מפוקח מקבוצה 8 בחלק ב' בתוספת הראשונה (להלן – מתיל ברומיד) בכמות העולה על הכמות כמפורט בטור ד' בחלק ב' לתוספת השלישית.

(ב) לא ייצא אדם מתיל ברומיד למדינה שאינה צד לפרוטוקול.

(ג) על אף האמור בתקנת משנה (א) רשאי יצרן לייצר כמות נוספת של מתיל ברומיד המיועדת לצריכה לשימוש פטור או לייצוא למטרות שימוש פטור.

שימוש פטור

6. שימוש פטור הוא כל אחד מאלה:

(1) שימוש בחומר מפוקח לייצור חומר אחר, שנצרך בשלמותו במהלך ייצור החומר האחר (feedstock);

(2) שימוש בחומר מפוקח בדרגת ניקיון שאינה פחותה מדרגת הניקיון כמפורט בטור א' בתוספת השניה, לבדיקות לצורך קביעת כמות ואיכות של חומרים (בדיקות אנליטיות) או לצורכי מחקר, על פי רשימה שיכינו מזמן לזמן הצדדים לפרוטוקול מונטריאול ותפורסם באתר האינטרנט;

(3) השמדת החומר המפוקח בטכנולוגיה שאישרו הצדדים לפרוטוקול מונטריאול; החלטות הצדדים לפרוטוקול בענין יפורסמו באתר האינטרנט;

(4) הסגר (quarantine); לענין זה, "הסגר" – חיטוי באמצעות מתיל ברומיד למניעת ניגוע, ביסוס והתפשטות של מזיקים ומחלות העלולים לגרום נזק של ממש בגידולים חקלאיים ולהבטחת בקרה נאותה עליהם;

(5) קדם-משלוח (pre-shipment); לענין זה, "קדם משלוח" – חיטוי באמצעות מתיל ברומיד של מוצרים טרם ייצואם, לשם עמידה בדרישות מדינת הייבוא או הייצוא;

(6) שימוש בחומר מפוקח שאושר כמפגש הצדדים לפרוטוקול מונטריאול על פי בקשת צד לפרוטוקול (essential or critical use);

(7) שימוש חוזר בחומר מפוקח (recovered substance);

(8) שימוש בחומר ממוחזר (reclaimed or recycled substance).

העברת זכות
לייצור חומר
מפוקח

7. הועברה אל ישראל כמות ייצור של מדינה אחרת שהיא צד לפרוטוקול (להלן – המדינה המעבירה), רשאי יצרן על אף האמור בתקנה 5(א) לייצר חומר מפוקח בכמות העולה על האמור בחלק ב' בתוספת השלישית, ובלבד שהתקיימו כל אלה:

(1) ישראל והמדינה המעבירה הודיעו למזכירות פרוטוקול מונטריאול על העברת הכמות המותרת לייצור חומר מפוקח לישראל;

(2) כמות החומר המיוצרת בישראל ובמדינה המעבירה יחד אינה עולה על סך כל הכמות לייצור בישראל ובמדינה המעבירה יחד.

8. יבואן, ייצואן או יצרן של חומר מפוקח ימסור לממונה, בהתאם להוראותיו, דיווח שנתי בתחילת כל שנה ולא יאוחר מסוף חודש מרס של אותה שנה, לגבי השנה שקדמה לה, על ייבוא, ייצוא, ייצור או מכירה של חומר מפוקח; דיווח כאמור ייעשה בהתאם להוראות פרוטוקול מונטריאול וכפי שיעדכנו מזמן לזמן הצדדים לפרוטוקול ושיפורסמו באתר האינטרנט.

9. העובר על הוראות 3, 5, 7 ו-8 לתקנות אלה, דינו – מאסר שישה חודשים.

עונשין

שמירת דינים 10. הוראות תקנות אלה באות להוסיף על כל דין ולא לגרוע ממנו.

תחילה 11. תחילתן של תקנות אלה שישים ימים מיום פרסומן.

12. על אף האמור בתקנה 5, רשאי יצרן לייצר כמות נוספת של מתיל ברומיד לייצוא לצרכים של מדינות מתפתחות כמשמעותן בסעיף 5 לפרוטוקול (להלן – מדינות מתפתחות) ובלבד שכמות זו אינה עולה בכל שנה על –

- (1) עד י"ט בטבת התשס"ה (31 בדצמבר 2004) – הכמות השנתית הממוצעת שיוצרה בישראל בשנים 1995 עד 1998 לייצוא למדינות המתפתחות;
- (2) בתקופה שמיום כ' בטבת התשס"ה (1 בינואר 2005) עד יום ט' בטבת התשע"ה (31 בדצמבר 2014) – 80% מהכמות השנתית הממוצעת שיוצרה בישראל בשנים 1995 עד 1998 לייצוא לצורכי פנים של מדינות מתפתחות.

חלק ב' - חומרים מפוקחים מוגבלים ביצור, יבוא וצריכה
(תקנות 2(א), 3(ג), 1(ד), 5(א))

קבוצה 7 (נספח C I לפרוטוקול מונטריאול – HCFC's)

<u>טור א'</u> <u>נוסחה</u>	<u>טור ב'</u> <u>כינוי</u>	<u>טור ג'</u> <u>פוטנציאל דלדול האוזון</u> <u>(פד"א)*</u>
CHFCI ₂	(HCFC-21)**	0.04
CHF ₂ Cl ₂	(HCFC-22)**	0.055
CH ₂ FCI	(HCFC-31)	0.02
C ₂ HFCI ₄	(HCFC-121)	0.01-0.03
C ₂ HF ₂ Cl ₃	(HCFC-122)	0.02-0.08
C ₂ HF ₃ Cl ₂	(HCFC-123)	0.02-0.06
CHCl ₂ CF ₃	(HCFC-123)**	0.02
C ₂ HF ₄ Cl	(HCFC-124)	0.02-0.04
CHFCICF ₃	(HCFC124)**	0.022
C ₂ H ₂ FCI ₃	(HCFC-131)	0.07-0.05
C ₂ H ₂ F ₂ C ₁ ₂	(HCFC-132)	0.008-0.05
C ₂ H ₂ F ₃ Cl	(HCFC-133)	0.02-0.06
C ₂ H ₃ FCI ₂	(HCFC-141)	0.005-0.07
CH ₃ CFCl ₂	(HCFC-141b)**	0.11
C ₂ H ₃ F ₂ Cl	(HCFC-142)	0.008-0.07
CH ₃ CF ₂ Cl	(HCFC-142b)**	0.065
C ₂ H ₄ FCI	(HCFC-151)	0.003-0.005
C ₃ HFCI ₆	(HCFC-221)	0.015-0.07
C ₃ HF ₂ Cl ₅	(HCFC-222)	0.01-0.09
C ₃ HF ₃ Cl ₄	(HCFC-223)	0.01-0.08
C ₃ HF ₄ Cl ₃	(HCFC-224)	0.01-0.09
C ₃ HF ₅ Cl ₂	(HCFC-225)	0.02-0.07
CF ₃ CF ₂ CHCl ₂	(HCFC-225ca)**	0.025
CF ₂ CICF ₂ CHCIF	(HCFC-225cb)**	0.033
C ₃ HF ₆ Cl	(HCFC-226)	0.02-0.10
C ₃ H ₂ FCI ₅	(HCFC-231)	0.05-0.09
C ₃ H ₂ F ₂ Cl ₄	(HCFC-232)	0.008-0.10
C ₃ H ₂ F ₃ Cl ₃	(HCFC-233)	0.23-0.007
C ₃ H ₂ F ₄ Cl ₂	(HCFC-234)	0.01-0.28
C ₃ H ₂ F ₅ Cl	(HCFC-235)	0.03-0.52

טור ג' פוטנציאל דלדול האוזון (פד"א)*	טור ב' כינוי	טור א' נוסחה
0.004-0.09	(HCFC-241)	C ₃ H ₃ FCI ₄
0.005-0.13	(HCFC-242)	C ₃ H ₃ F ₂ Cl ₃
0.007-0.12	(HCFC-243)	C ₃ H ₃ F ₃ Cl ₂
0.009-0.14	(HCFC-244)	C ₃ H ₃ F ₄ Cl
0.001-0.01	(HCFC-251)	C ₃ H ₄ FCI ₃
0.005-0.04	(HCFC-252)	C ₃ H ₄ F ₂ Cl ₂
0.003-0.03	(HCFC-253)	C ₃ H ₄ F ₃ Cl
0.002-0.02	(HCFC-261)	C ₃ H ₅ FCI ₂
0.002-0.02	(HCFC-262)	C ₃ H ₅ F ₂ Cl
0.001-0.03	(HCFC- 271)	C ₃ H ₆ FCI

קבוצה 8 (נספח E לפרוטוקול מונטריאול) – מתיל ברומיד

פד"א (ODP)*
0.6

נוסחה
CH₃Br

* "פוטנציאל דלדול האוזון" - מספר המבטא את מידת ההשפעה האפשרית, הבדוקה או המחושבת, של חומר מפוקח על שכבת האוזון; כאשר מצוין טווח של פד"א (ODP) הערך הקובע לחישוב הוא הערך הגבוה, המבוסס על הערכה ולא על סמך בדיקות מעבדה, כמו במקרים שבהם מצוין מספר בודד.

** ערך הפד"א (ODP) במקרים אלה נקבע לפי האיזומר הנפוץ ביותר מסחרית.

תוספת שניה

(תקנה 6 (2))

רמת נקיון מינימלית לחומרים מפוקחים המיועדים לבדיקות אנליטיות או לצורכי מתקר

טור ב' החומר המפוקח	טור א' דרגת נקיון באחוזים של החומר המפוקח
CCl ₄ (reagent grade)	99.5
1,1,1-trichloroethane	99.0
CFC-11	99.5
CFC-13	99.5
CFC-12	99.5
CFC-113	99.5
CFC-114	99.5
Other w/Boiling P>20 ⁰ C	99.5
Other w/Boiling P<20 ⁰ C	99.0

תוספת שלישית

חלק א'
(תקנה 3 (ד) ו-4)

לוח זמנים להגבלת ולהפחתת יבוא והצריכה של HCFCs

טור א'	טור ב'	טור ג'
<u>החל בשנת</u>	<u>אחוז הגבלה או הפחתה</u>	<u>כמות מרבית לצריכה*</u>
1989 (שנת בסיס)		329 (כמות הבסיס)
1996	הקפאה בהתאם לצריכה בשנת הבסיס (89)	329
2004	35	213
2010	65	115
2015	90	33
2020**	99.5	1.645
2030	100	0

* כמות מרבית לצריכה - מחושבת על ידי הכפלת כמות הבסיס של HCFCs באחוזי ההפחתה המפורטים בטור ב' בתוספת זו בהתייחס לתקופות זמן שבטור א'. לענין זה, "כמות הבסיס" - הכמות (בטונות) שיובאה, נצרכה או יוצרה בשנה שנקבעה כשנת הבסיס להתייחסות לכל קבוצה של חומרים מפוקחים, המוכפלת בפרוטנציאל דלדול אוזון של כל חומר מפוקח או קבוצה של חומרים מפוקחים

** החל בשנה זאת מוגבלת הצריכה לתחזוקת מיתקנים קיימים בלבד.

חלק ב'

(תקנות 4, 5 (א) ו-7)

לוח זמנים להגבלת והפחתת ייצור וצריכה של מתיל ברומיד

טור א'	טור ב'	טור ג'	טור ד'
<u>החל בשנת</u>	<u>אחוז הגבלה או הפחתה</u>	<u>כמות מרבית לצריכה</u>	<u>כמות ייצור</u>
1991 (שנת בסיס)		(בטונות)	(בטונות)
1995	שנת הבסיס לחישובים	3580	24500
1999	הקפאת הייצור והצריכה בהתאם לייצור ולצריכה שהיו בשנת הבסיס 1991	3580	24500
2001	25	2685	18375
2003	50	1790	12250
2005	70	1074	7350
2005	100	0	0

כ"ו בכסלו התשס"ד (21 בדצמבר 2003)

(חמ 3153-3)

יהודית נאות
השרה לאיכות הסביבה